

METSÄTALOUS

Sinällään kemera on ollut suurenmoinen menestys. Se on ollut myös yhteiskunnalle kannattava sijoitus. JOHTAJA ARI EINI, SUOMEN METSÄKESKUS

Metsänhoidon rästit kasvoivat

Metsiä hoidettiin viime vuonna aiempaa laiskemmin. Lähes kaikki työläjit juurikäävän torjuntaa lukuun-ottamatta jäivät kauaksi tavoitteesta.

Metsien kasvun kiihtyminen sataan miljoonaan kuutioon vuodessa on ollut yksi metsä- alan hyviä uutisia. Tutkijoiden mukaan kasvun pysyminen korkealla on kuitenkin ehdolista, eli metsien kasvukunnon ylläpitoon on panostettava. Viime vuonna metsänhoitoon panostettiin selvästi aiempaa vähemmän. Monissa työlajeissa saavutukset jäivät kymmenen edeltävän vuoden keskiarvon alapuolelle ja kauaksi kansallisen metsäohjelman tavoitteista. ”Metsän hoidon tila voisi olla parempikin. Siinä on tosin alueellisesti suuria eroja”, toteaa johtaja **Ari Eini** Suomen metsäkeskuksesta.

Metsäala murroksessa
Einin mukaan koko metsäala on nyt murroksessa. Se koskee sekä organisaatioita, rahoitusta että metsänomistajia ohjaavaa lainsäädäntöä. Se saattaa olla yksi syy työsuoritusten vaisuuteen. ”Käynnissä olevat suuret muutokset varmasti hämmäntävät. Eivät ne silti saisi vaikuttaa käytännön toimiin”, sanoo Eini. Uudistusten tavoitteena on lisätä tehokkuutta ja samalla kasvattaa metsänomistajien vapautta. Metsänomistajalla on jo nyt mahdollista jättää metsänsä hoitamatta. Jatkossa metsänomistajien valinnanvapaus kasvaa ennestään, kun vaihtoehtoiset metsänkäsittelymenetelmät hyväksytään. ”Metsänomistajat tekevät päätökset omista lähtökohdistaan. Toivon, että myös metsänsä hoitamatta jättävät metsänomistajat tekisivät asiasta tietoisien ratkaisun ja ottaisivat huomioon, että sen seurauksena heiltä jää ehkä saamatta tuhansien eurojen vuositulot”, muistuttaa Eini.

Nuoret taimikot hoidetaan kuntoon
Nuoren metsän hoidossa kestävä metsätalouden rahoituksella on kunnostettu tukkoon kasvaneita risukoita. Eini myöntää, että varoja on käytetty jälkijätöisiin kohteisiin. Nyt painopistettä ollaan kampeamassa varsinaiseen taimikonhoitoon, mikä on järkevää. ”Sinällään kemera on ollut suurenmoinen menestys. Se on ollut myös yhteiskunnalle kannattava sijoitus.” Einin mukaan tämä ja seuraava vuosi mennään edelleen kemerailla. Etenkin energiapuun korjuuseen on tarjolla rahaa.

”Toisaalta metsänomistajien pitäisi muistaa, että metsänhoitotöitä voi tehdä ilman kemeraakin. Esimerkiksi taimikonhoito on aina kannattava sijoitus. Siksi ammattilaistenkaan ei kannattaisi hirttäytyä liikaa kemeraan ja sen riittävyteen”, sanoo Eini.

Valtiolta huono esimerkki
Taimikonhoito jäi viime vuonna 156 000 hehtaariin. Huonoa esimerkkiä näytti valtio, jonka metsissä taimikoita hoidettiin Metsäntutkimuslaitoksen mukaan puolet vähemmän kuin 2000-luvun puolivälissä.

Metsänhoitojohtaja **Heikki Savolaisen** mukaan taimikonhoidon ja perkauksen tarve valtion metsissä on 25 000-30 000 hehtaaria vuodessa. Viime vuonna töitä tehtiin alle sen, vain 23 000 hehtaaria, missä näkyy tiukka taloustilanne. Tänä vuonna tavoite on nostettu 26 000 hehtaariin. ”Pääsääntö valtion metsien hoidossa on, että työt suunnitellaan ja toteutetaan ajallaan, mikä pitää metsät kasvukunnossa. Jos taimikonhoitoon tulee lykkäystä, se nostaa heti kustannuksia”, kertoo Savolainen.

Yksityismetsien taimikoita hoidettiin viime vuonna 116 000 hehtaaria. Taimikonhoitoalasta noin neljännes oli varhaisperkausta ja loput myöhempää taimikonhoitoa. Nuoria metsiä kunnostettiin 63 000 hehtaarilla. Se on surkein tulos pitkään aikaan. Viimeksi ala jäi yhtä pieneksi vuonna 1997. Erityisen heikosti etenivät lannoitukset. Niitä tehtiin alle puolet tavoitteesta.

Juurikääpää torjuttin
Varttuneita havupuita vikuuttava juurikääpää torjutaan kesähakkuissa. Torjunnan tarve on levinnyt vähitellen koko eteläiseen Suomeen ja se koskee sekä mäntyä että kuusta. Siltä osalta viime vuonna kirjattiin työtilaston myönteisin merkinä. Juurikäävän torjunta-ala kasvoi lähes puolta kansallisen metsäohjelman tavoitetta suuremmaksi. Täysin kattavaa torjunta ei silti ollut. Myös uusia metsäteitä rakennettiin jonkin verran tavoitetta enemmän. Sen sijaan niiden perusparannus jäi neljännestä jälkeen tarpeesta.

JARMO PALOKALLIO

MARKKU VUORIKARI

Istutusala kasvoi viime vuonna, mutta jäi silti keskimääräistä pienemmäksi. Eniten istutettiin kuusta.

Metsänhoito- ja metsänparannustöiden työmäärät vuonna 2012

MT	Lähde: Metla	Tavoite	Toteutunut v. 2012 määrä	% tavoitteesta	määrä keskim. v. 2008-2011
■ Metsänviljely, ha		160 000	108 000	68	115 000
■ Taimikonhoito ja nuoren metsän kunnostus, ha		280 000	219 000	78	245 000
■ Kunnostusojitus, ha		80 000	52 000	65	62 000
■ Metsäteiden rakentaminen, km		640	705	110	769
■ Metsäteiden perusparannus, km		4 000	2 943	74	3 481
■ Lannoitus, ha		80 000	32 000	40	48 000
- terveyslannoitus, ha		30 000	11 000	37	12 000
- kasvatuslannoitus, ha		50 000	21 000	42	36 000
■ Juurikäävän torjunta kantokäsittelyllä, ha		65 000	91 000	140	57 000

Kunnostusojituksen määrä jäi kolmasosaa tarvetta vähäisemmäksi.

UPM tahkoaa tulosta energialla

Paperinvalmistuksen kannattavuus romahti viime vuodesta

Sellu-, energia- ja tarraabisnekset pitävät metsäyhtiö UPM:ää pinnalla. Erityisesti sähkön myynti kannattaa metsäyhtiö UPM:lle yhä paremmin. Paperinvalmistusta yhtiö ei ole saanut kannattamaan eurooppalaisilla tehtailiaan. Toimitusjohtaja **Jussi Pesosen** mukaan UPM:n säästöt eivät alkuvuonna riittäneet kompensoimaan heikentyneen markkinatilanteen vaikutuksia. Torstaina julkistetun osavuositarkastuksen mukaan yhtiön liikevaihto kutistui 134 miljoonaa euroa viime vuoden tammii-maaliskuusta. Paperiliiketoiminnan tulos painui 51 miljoonaa euroa tappiolle, kun se vuotta aiemmin oli 18 miljoonaa euroa voittoa. Ilman kertaluonteisia erii paperinkin tulos on kuitenkin niukasti voitollinen.

UPM:n osake oli laskenut Helsingin pörssissä 1,5 prosenttia torstai-iltpäivään mennessä.

Säästöohjelma etenee suunnitelmien mukaan
UPM kertoi jo tammikuussa, että se aikoo karsia tuntuvasti paperintuotantoaan Euroopassa.

Aikakauslehtipaperia valmistava kone pysähtyi Raumalla viime viikolla, toinen samanlainen pysähtyy pian Saksan Ettringenissä.

Ranskan Docellesin hienopaperitehdas ja Aigrefeuillen jatkojalostetehdas sekä Venäjän Pestovon saha ovat myynnissä.

Kaikkiaan tehtailta vähennetään 450 ja hallinnosta 400 henkilöä. Säästöä kertyy 90 miljoonaa euroa. ”Rakennemuutos jatkuu, ja

UPM:n tulos tammii-maaliskuu

MT	1-3/2012	1-3/2013
■ Liikevaihto, milj. e	2 608	2 474
■ Liiketulos ilman kertaeriä, milj. e	156	144
■ Tulos ennen veroja, milj. e	146	66
■ Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaeriä, %	5,0	5,1
■ Omavaraisuusaste, %	54,4	51,0

UPM aikoo olla siinä aktiivinen”, Pesonen sanoi.

Sellun vienti vetää edelleen

UPM onnistui parantamaan selluntuotannon kannattavuutta. Sen liikevoitto parani viidellä miljoonalla eurolla viime vuodesta.

Sellun maailmanlaajuiset toimitukset laskivat vuoden 2013 tammii-helmikuussa kaksi prosenttia viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrat-

tuna. Toimitukset Kiinaan vähenivät 14 prosenttia, kun taas Länsi-Euroopan ja Pohjois-Amerikan toimitukset lisääntyivät.

Vaneri yksi valopilkuista
Metsätalous ja sahat pitivät pintansa yhtiön tuloskirjanpidossa. Liiketoiminta-alueen tulos oli miljoona euroa voitollinen.

”Länsi-Euroopassa sahata-

» Olen huolissani, jos puu vielä kallistuu. Ostamme kotimaassa niin paljon kuin on taloudellisesti järkevää.»

JUSSI PESONEN

varan kysyntä säilyi heikkona, Pohjois-Afrikassa ja Japanissa vakaana”, Pesonen kommentoi.

Yhdysvalloissa yhtiö on havainnut merkkejä kysynnän parantumisesta.

Pesonen kehuu, että yhtiön tehostamistoimet vanerite-

ollisuudessa ovat tuottaneet tulosta.

”Investoinnit, sulkemiset, hyvä myynti Euroopan ulkopuolelle sekä tuotekehitys ovat parantaneet vaneriliiketoiminnan käyttökatetta.”

Hakkuut lisääntyivät puoli miljoonaa mottia
UPM osti alkuvuonna puuta 6,7 miljoonaa kuutiometriä, mikä on puoli miljoonaa enemmän kuin vuosi sitten.

Yhtiön mukaan tukki- ja kuittupuun hinnat olivat alkuvuonna Suomessa noin neljä prosenttia korkeammat kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

”Olen huolissani, jos puu vielä kallistuu. Ostamme kotimaassa niin paljon kuin on taloudellisesti järkevää”, Pesonen sanoi.

SUVI NIEMI

Yhteismetsän tilien tarkastus ammattilaisille

Yhteismetsien tilintarkastus on uudistunut kuluvan vuoden alusta lukien. Maallikkotilintarkastus jatkui yhteismetsälain muutoksen turvin vielä tilikauden 2012 ajan. ”Jos yhteismetsän tuotto päättyneellä tai sitä edeltävällä tilikaudella on yli 200 000 euroa, tulee tilintarkastuksessa käyttää HTM- tai KHT-tilintarkastajaa”, kertoo tilintarkastaja **Tuomas Enbuske** PwC Suomi Oy:sta. Yhteismetsän osakaskunta voi säännöissä tai osakaskokouksessa määritellä tilintarkastuksen suoritettavaksi myös 200 000 euron rajan alittavissa yhteismetsissä. ”Kun ulkopuolinen ammattilainen on tarkastanut tilit, hoitokunta saa varmuuden yhteismetsän taloudellisesta tilasta.” Tilintarkastustermiin käyttäminen muun kuin auktorisoidun tarkastajan tekemässä tarkastuksessa on lain vastaista. Uudistuksen taustalla on EU:n tilintarkastusdirektiivin uudistaminen vuonna 2006. ”Hallinnossa yhteismetsien tulee kiinnittää erityistä huomiota osaksekisterin ylläpitoon, samoin kuin jakamattomien ylijäämien käsittelyyn”, sanoo Enbuske.

Kauhajoki veti kaupunkilaisia yhteismetsään

Kauhajoen yhteismetsä aloitti toimintansa maaliskuussa. Yhteismetsään liittyi 53 metsänomistajaa ja sen kokonaisala on 1 490 hehtaaria. Kauhajoen kaupunki käynnisti yhteismetsäselvityksen vuoden 2011 alussa. Suurin osa perustajaosakkaista asuu muualla kuin Kauhajoella. Neljännes osakkaista asuu pääkaupunkiseudulla. Kauhajoen oma sijoitus yhteismetsään on 500 hehtaaria. ”Yhteismetsä teki juuri ensimmäisen puukauppansa noin seitsemän hehtaarin leimikosta Luvian sahan kanssa”, **Jarmo Mulari** Suomen metsäkeskuksesta kertoo. Hän vetää Metsänomistus toimivaksi -hanketta, joka edistää uusien yhteismetsien perustamista Etelä-Pohjanmaalla. Yhteismetsämahdollisuutta selvitetään nyt myös Seinäjoella, Soinissa, Alajärvellä, Alavudella ja Lappajärvellä. Pisimmällä selvitys on Seinäjoella ja Soinissa, joissa ollaan perustamissopimuksen allekirjoitusvaiheessa. Molemmissa pinta-ala on noin 600 hehtaaria.

SUVI NIEMI

USA tuplasi pellettien tuonnin Eurooppaan

Pellettejä tuotiin 3,2 miljoonaa tonnia Pohjois-Amerikasta Eurooppaan vuonna 2012. Tuonti kasvoi 60 prosentilla edellisvuoteen verrattuna Pohjois-Amerikan puukuitumarkkinoita seuraavan aikakauskirjan NAWFR:n mukaan. Pellettien kysyntä on lisääntynyt Euroopassa merkittävästi viime vuosina, kun voimayhtiöt ovat siirtyneet fossiilista polttoaineista uusiutuvien käyttöön. Viennin arvo arvioitiin vuonna 2004 40 miljoonaksi dollariksi, eli noin 30 miljoonaksi euroksi, kun sen viime vuonna arvioitiin olevan 400 miljoonaa dollaria, eli noin 300 miljoonaa euroa. Puubiomassa on energialähde, joka on kerännyt paljon kiinnostusta ja investointeja useissa maissa Euroopassa. Esimerkiksi Britanniassa, Belgiassa ja Hollannissa kotimaiset raaka-ainevarat ovat niukat ja maat ovat turvautuneet pelletin tuontiin vähentääkseen kivihii-

len käyttöä. Pellettien tuotannon kasvu on ollut erityisen suurta Yhdysvaltain eteläisissä osavaltioissa ja Kanadan Brittiläisessä Kolumbiassa, missä puuraaka-aine kustannukset ovat paljon alhaisemmat.

Eteläisissä osavaltioissa on 14 uutta pellettitehdasta, jotka ovat joko aivan uusia tai laajentamassa tuotantoa tulevina vuosina.

NAWFR on seurannut USA:n ja Kanadan puukuitumarkkinoita yli 20 vuotta.

SARI PENTTINEN

Bioenergian tukiin muutoksia

Energiatukea ohjataan tänä vuonna erityisesti biopoltto-aineiden tuotantoon, kertoo työ- ja elinkeinoministeriö. Käytännössä ministeriö laajentaa tuulivoiman ja biokaasun tukia, mutta rajoittaa turpeen nostoon ja metsäenergiaan liittyviä tukia. Tukea on varattu tälle vuodelle noin 145 miljoonaa euroa. Tästä vajaan 100 miljoonaa euroa on tarkoitettu liikennepolttoaineita tuottaville biojalostamohankkeille. Uusiutuvan energian investoinneille on varattu vajaan 23 miljoonaa euroa. Harkinnanvaraisen energiatuen myöntämisperusteet muuttuvat, kun työ- ja elinkeinoministeriö ja elykeskukset alkavat soveltaa päätöksissään uuden energiatukiasetuksen säännöksiä. Samalla ministeriössä käsiteltävien hankkeiden alaraja nousee kolmesta miljoonasta eurosta viiteen miljoonaan. Harkinnanvaraista energiatukea myönnetään ilmasto- ja ympäristömyönteisiin investointi- ja selvityshankkeisiin,

jotka edistävät uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä, lisäävät energiansäästöä tai jotka tehostavat energiantuotantoa tai käyttöä tai vähentävät niiden ympäristöhaittoja.

Uudet linjaukset lieventävät tuulivoiman ja biokaasun tukikelpoisuuden ehtoja. Tuulivoimalta poistuu uuden teknologian vaatimus ja biokaasua voidaan liikennekäytön lisäksi tukea myös hankkeissa, joissa sitä käytetään lämmön tuotantoon.

Sen sijaan tukea ei jatkossa myönnetä turvetuotantoon liittyviin kalustoinvestointeihin. Tukea on tähänkin saakka maksettu hyvin vähän ja nyt tukimahdollisuus poistuu kokonaan.

Metsähakkeen korjuu- ja kuljetusketjuun liittyviä investointeja tuetaan ensi vuoden alun jälkeen vain uuden teknologian osalta. Tukea voidaan hakea vanhojen säännösten mukaisesti myös tavanomaisille hankkeille syyskuun loppuun asti.

JARMO PALOKALLIO